

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

**NADER ONDERZOEK
FLORA- EN FAUNA
POORT VAN BUIJTENLAND TE RHOON**

Opdrachtgever : KuiperCompagnons
T.a.v. de heer S.M. Klingens
Postbus 13042
3004 HA Rotterdam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Curieweg 19
2408 BZ Alphen aan den Rijn
tel. +31 (0)172 449827

Projectnummer : ANL21-6319
Periode onderzoek : Mei 2022 tot september 2022
Datum rapportage : 16 september 2022

Veldmedewerkers: De heer R.F.M. Sluijs (Ecoloog)

Projectadviseur: De heer D.D.C.A. Bijl

Handtekening:

Dhr. R.J. van der Helm
General Business Unit Manager

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OPZET VAN HET ONDERZOEK	4
2.1 Onderzoeksgebied	4
2.2 Onderzoeksmethodiek vleermuisonderzoek	5
3. RESULTATEN	6
3.1 Bezoek 1	6
3.2 Bezoek 2	7
4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	9

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van dit nader onderzoek zijn de voorgenomen plannen tot de realisatie van nieuwbouw in het plangebied. Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. Naar aanleiding van de quickscan van ABO-Milieuconsult B.V. van 12 januari 2022, projectnummer ANL21-6319, wordt in dit kader een nader onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden essentieel foerageergebied van vleermuizen is.
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 3 uiteengezet. In hoofdstuk 4 is de effectbepaling, tevens conclusie, weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

2. OPZET VAN HET ONDERZOEK

2.1 Onderzoeksgebied

Het plangebied bestaat geheel uit braakliggend terrein. Er staan verschillende jonge bomen, vrijwel alle schietwilgen en een enkele berk, van maximaal 7 jaar oud. Op de paden na is het gehele gebied dichtgegroeid met metershoog riet en bramenstruiken. De rotonde aan de Rhoonse baan is de enige toegangsweg tot het plangebied. Voor de rest is het plangebied met watergangen omsloten. Het plangebied doet dienst als recreatieterrein en hondenuitlaatplaats. Er lopen verschillende paden dwars door het terrein en wordt met ATB's gefietst.

Afbeelding 1: Plangebied.

Tijdens de quickscan is vastgesteld dat het plangebied mogelijk essentieel foerageergebied is voor vleermuizen. Hierdoor is het mogelijk is dat met de plannen essentieel foerageergebied wordt aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten vleermuizen.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen in het plangebied heeft plaatsgevonden om te kunnen aantonen of deze in grotere getale en lange tijd achtereen in het plangebied foerageren.

2.2 Onderzoeksmethodiek vleermuisonderzoek

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (BIJ12 kennisdocumenten) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Dit vleermuisonderzoek vond plaats met behulp van een batdetector type Elekon batlogger M met opnameapparatuur waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen, vliegroutes en (essentieel) foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap vastgesteld worden. Voor foerageergebied vonden 2 avondbezoeken plaats, waarvan 1 in de kraamtijd. De weersomstandigheden waren tijdens alle bezoeken gunstig. Alle bezoeken vallen in de onderzoeksperiode voor foerageergebieden.

Ter plaatse zijn vleermuizen waargenomen en is via het geluid van de batlogger M vastgesteld welke soorten dit zijn. Met deze batlogger zijn alle vleermuisgeluiden opgenomen.

Hieronder volgt een uiteenzetting van de resultaten na het uitlezen en interpreteren van de gegevens via software (BatExplorer).

Tabel 1: Onderzoekmomenten, weersomstandigheden en eventuele bijzonderheden

DATUM	TIJD	SOORTGROEP	WEERSOMSTANDIGHEDEN
20-05-2022	21:33 - 23:38 (zon onder 21:35)	Alle soorten vleermuizen	Half bewolkt, wind 3-4 Bft, 14° - 12°
12-09-2022	20:05 – 22:05 (zon onder 20:05)	Alle soorten vleermuizen	Zwaar bewolkt, wind 1Bft, 20°

3. RESULTATEN

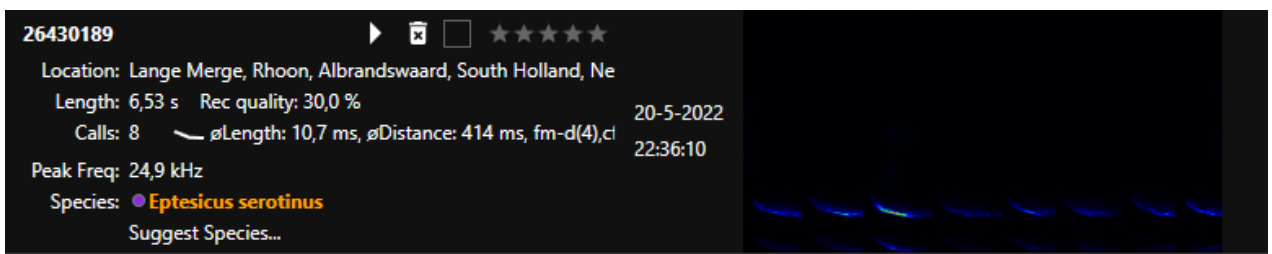
3.1 Bezoek 1

Tijdens het eerste bezoek is het plangebied meerdere keren doorkruist. Onderstaande kaart geeft alle opgenomen data aan en daarmee de looprondes door het plangebied.

Afbeelding 1: Alle opnames van geluiden in het plangebied, inclusief niet vleermuisgeluiden (ruis).

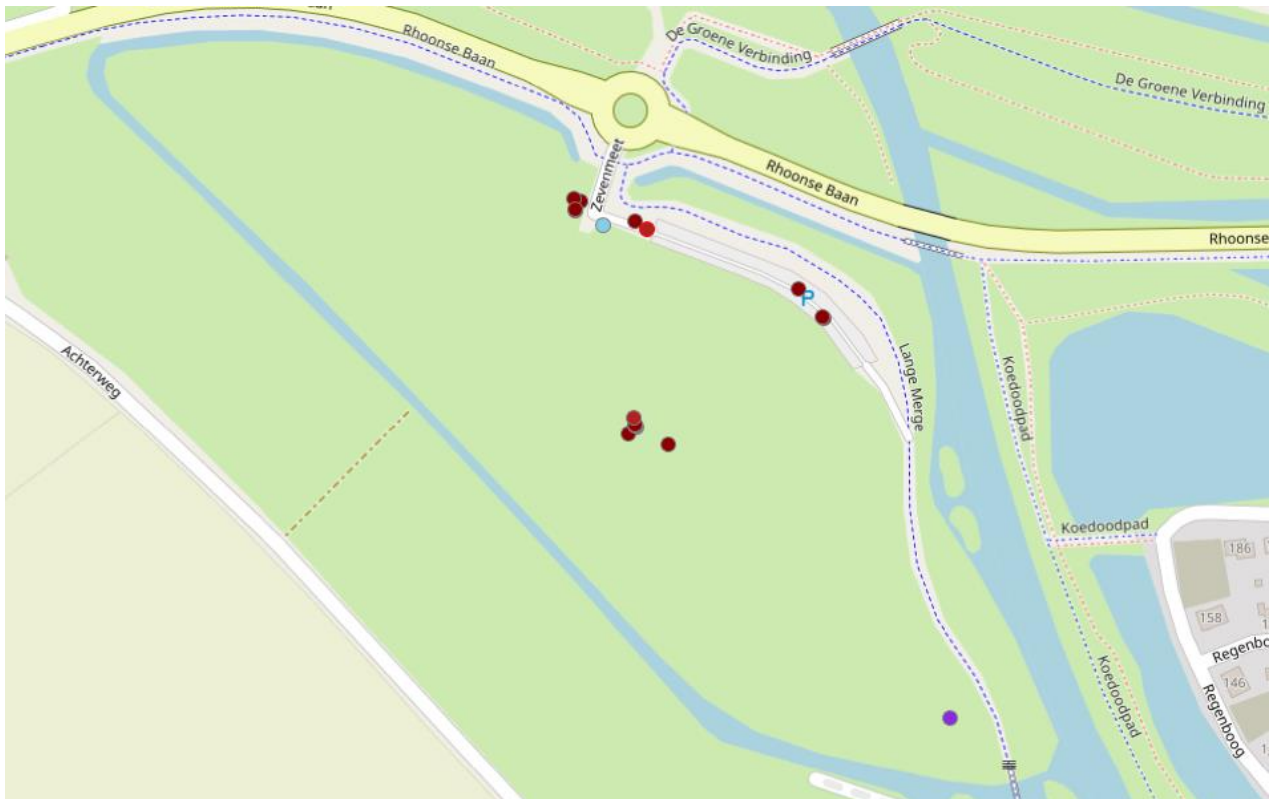
De eerste waarneming was pas om 22:36, een uur na zonsondergang. Het is bekend dat vleermuizen vaak juist dit uur nodig hebben om te foerageren. Dat de eerste waarneming dan ook zo laat pas was, is een indicatie dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is.

Afbeelding 2: De eerste vleermuis in het plangebied was een overvliegende laatvlieger.

Op de plaats van de overvliegende laatvlieger is nog enige tijd geluisterd, maar er zijn geen waarnemingen bijgekomen.

Het plangebied bestond voor een groot deel uit overgroeide struiken en hoog gras. Door het lopen daar doorheen is veel ruis opgenomen met de Batlogger. Na het filteren komt het volgende beeld eruit:

Afbeelding 3: Alle opnames van vleermuizen in het plangebied. Bruin: gewone dwergvleermuis, rood: ruige dwergvleermuis, blauw: rosse vleermuis en paars: laatvlieger.

Niet alleen zijn dit erg weinig waarneming van vleermuizen, maar het waren ook vaak overvliegende dieren. Dit is te zien aan de lange lijnen in de sonogrammen:

Afbeelding 4: Achtereenvolgende opnames van overvliegende ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis.

3.2 Bezoek 2

Dit bezoek vond plaats onder ideale omstandigheden. Er was iets meer activiteit van foeragerende en overvliegende vleermuizen in het plangebied. Dit was waarschijnlijk omdat er geen wind stond, waardoor open terrein door laatvlieger en ruige dwergvleermuis werd gebruikt. Ook gewone dwergvleermuis foerageerde in het plangebied. Vrijwel alle activiteit vond plaats nabij rivier de Koedood. Telkens is niet meer dan één vleermuis van één soort tegelijk waargenomen. Deze foerageerde wel langer op dezelfde plaats. Laatvlieger foerageerde langs een wilgenbosje dat in open terrein stond. Ruige dwergvleermuis langs de wilgen nabij de Koedood en in het midden van het plangebied en gewone dwergvleermuis op verschillende plaatsen.

Afbeelding 5: Opnames van foeragerende gewone dwergvleermuis (bruin), ruige dwergvleermuis (donker rood) en laatvlieger (paars).

Omdat het plangebied niet gemaaid was en eveneens niet gesnoeid, was het niet mogelijk om meer naar de Achterweg te lopen. De bosschages, braam en brandnetels waren daar te dicht.

Het tweede bezoek heeft naar voren gebracht dat drie soorten vleermuizen het plangebied gebruiken om in te foerageren. Gewone dwergvleermuizen jagen in de beschutting van opgaande elementen in groene bebouwde omgeving, langs kanalen, vaarten, in tuinen en parken met vijvers, in lanen, tussen boomkruinen, boven open plekken in bos, langs de bosrand (vooral oude voedselrijke loofbossen), straatlantaarns, in en langs lanen, bomerijen, singels, houtwallen en holle wegen. Waterpartijen en beschutte oevers zijn favoriet als jachtgebied. Het jachtgebied is dus veelzijdig.

Ruige dwergvleermuizen jagen in vooral half open bosrijk landschap. Ze jagen in een relatief snelle rechtlijnige vlucht in lange banen, op 2 tot 5 m hoogte, op enige afstand van de vegetatie. Vaak jagen ruige dwergvleermuizen langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos en langs houtwallen. Waterpartijen en beschutte oevers in voedselrijke gebieden vormen een belangrijk aspect van het biotoop. Ze jagen ook graag bij straatlantaarns, maar bebouwing en open gebied zijn minder in trek.

De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. Hij vliegt vaak op 5 - 10 m. hoogte, maar soms ook wel hoger tussen de boomtoppen. De laatvlieger vliegt meestal op enige afstand van de vegetatie boven (vochtige) graslanden en weilanden, langs kanalen en vaarten, in tuinen en in parken met vijvers. Bij windstil weer wordt het open gebied belangrijker. In dorpen en aan de rand van steden kan men in de schemering laatvliegers rond lantaarnpalen, in tuinen en in parken zien jagen.

4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Hier onder wordt per functie die een gebied kan vervullen voor vleermuizen of er een ontheffing noodzakelijk is. Het gaat om de functie essentieel foerageergebied. De overige functies zijn in de quickscan aan de orde gekomen.

Zowel gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn foeragerend in het plangebied waargenomen. Voor alle drie de soorten is het plangebied op dit moment geschikt foerageergebied. Dit komt ook omdat deze soorten vrijwel overal kunnen foerageren en niet afhankelijk zijn van een donkere omgeving, wat het plangebied nu is. Watervleermuis is bijvoorbeeld een lichtschuwe soort, die wel behoefte heeft aan de donkerte, zoals die nu is in het plangebied. Echter, Watervleermuis is niet waargenomen in het plangebied. Deze soort foerageert boven water, wat niet aanwezig is in het plangebied.

Indien door de werkzaamheden dusdanig veel bomen worden gekapt dat het landschap te open wordt, dan zal voor ruige dwergvleermuis foerageergebied verdwijnen. Ruige dwergvleermuis is met slechts 1 exemplaar tegelijk in het plangebied waargenomen. En voor deze soort blijft naast het plangebied, langs de Koedood, voldoende foerageergebied beschikbaar. Effecten op ruige dwergvleermuis zijn daarom niet te verwachten. Ook laatvlieger is telkens maar 1 x tegelijk waargenomen. Voor laatvlieger blijven de brede watergangen met bomen bij de Koedood eveneens aanwezig. Effecten op laatvlieger worden daarom eveneens niet verwacht. Gewone dwergvleermuis foerageert vrijwel overal, waardoor het plangebied geen essentieel foerageergebied is voor deze soort. Gewone dwergvleermuis kan blijven foerageren in vrijwel elke voorgenomen nieuwe situatie. Effecten zijn daarom niet te verwachten.

Na beide bezoeken blijkt het plangebied geen essentieel foerageergebied. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft niet te worden aangevraagd.

Tabel 2: Overzicht van de functies van het plangebied voor verblijfplaatsen van vleermuizen

Soort	Zomer	Paar	Kraam	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Geen	Geen	Geen	Geen
Ruige dwergvleermuis	Geen	Geen	Geen	Geen
Laatvlieger	Geen	Geen	Geen	Geen
Watervleermuis*	Geen	Geen	Geen	Geen

* Van watervleermuis is geen enkele waarneming.